

Fotografiske billeder nyder ikke beskyttelse efter den gældende ophavsretslov, jf. § 10, stk. 2, men beskyttes efter en særlig lov om retten til fotografiske billeder, jf. lovbekendtgørelse nr. 715 af 8. september 1993.

Forslaget til stk. 1 medfører to ændringer i forhold til den gældende bestemmelse:

- Udtrykket »beskrivende fremstilling« foreslås ændret til »faglitterær fremstilling«. Formålet er at adskille de faglitterære fremstillinger fra de i § 1, stk. 2, nævnte værker af beskrivende art. Udtrykket »beskrivende fremstilling« i den gældende lovs § 1, stk. 1, dækker faglitterære fremstillinger. Forslaget er af redaktionel karakter.
- Udtrykket »fotografisk værk« foreslås nævnt blandt de opregnede værskategorier. Herved inkorporeres fotografibeskyttelsen i ophavsretsloven.

Den gældende ordning for beskyttelsen af fotografier har i en årrække været genstand for kritik. Kritikken har bl.a. gået på, at beskyttelsestiden, der i dag varer i indtil 25 år efter fremstillingen af det fotografiske billede, er for kort, og at der mangler en beskyttelse mod efterligning. Fotografilovens beskyttelse gælder kun for stort set identiske eksemplarer. Endvidere har man anført, at beskyttelsen efter fotografiloven udelukkende gælder for den, der fremstiller et fotografisk billede, dvs. fotografen, som betjener kameraet, mens selvstændigt skabende indsats i forbindelse med fotografiets tilblivelse er uden beskyttelse. Det anføres, at beskyttelsen af kunstneriske fotografier generelt må anses for utilfredsstillende, og at lovgivningen principielt bør anerkende ophavsretsbeskyttelse for fotografier, som udtryk for en kunstnerisk skabende indsats.

Et flertal i Ophavsretsudvalget har på denne baggrund i betænkning nr. 1063/1986 stillet forslag om at inkorporere fotografibeskyttelsen i ophavsretsloven. Forslaget indebærer, at fotografiske billeder, der opfylder de almindelige krav til at kunne anses som værker, beskyttes som fotografiske værker efter ophavsretslovens § 1. Samtidig skal alle fotografiske billeder efter udvalgets forslag beskyttes efter lovens kap. 5 om nærtstående rettigheder, uanset om de har værkshøjde eller ej.

Et mindretal i Ophavsretsudvalget finder, at der ikke er behov for at inkorporere fotografibeskyttelsen i ophavsretsloven. Mindretallet begrundet sin holdning med de praktiske afgrænsningsproblemer, der følger af en sondring mellem fotografier med og uden værkshøjde. Mindretallet finder derfor, at den gældende ordning, hvor fotografiske billeder generelt beskyttes i henhold til en særlig lov, bør oprettholdes.

Udvalgsflertallets forslag har under høringen fået støtte fra bl.a. Samrådet for Ophavsret, Sammenslutningen af Scenografer, Instruktører og Filmarbejdere, Dansk Forfatterforening, Danske Billedautorer samt Dansk Journalistforbund (herunder Pressefotograf forbundet), medens bl.a. Den Danske Forlæggerforening, Dansk Industri, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Dagblades Forening samt Danmarks Radio og TV 2/Danmark ønsker at opretholde fotografibeskyttelsen i en særlig lov.

Spørgsmålet om den fremtidige beskyttelse af fotografiske billeder har været drøftet med de andre nordiske lande. Den nordiske holdning til udvalgsflertallets forslag har været positiv, og det må forventes, at der også i de andre lande vil blive fremmet forslag om at inkorporere fotografibeskyttelsen i ophavsretsloven. Dette svarer til, hvad der allerede er gældende ret i Island.

På denne baggrund foreslår Kulturministeriet, at fotografiloven ophæves, jf. lovforslagets § 88, og at fotografiske billeder i fremtiden beskyttes efter ophavsretsloven i overensstemmelse med udvalgsflertallets forslag.

Med hensyn til de af bl.a. udvalgsmindretallet anførte praktiske afgrænsningsproblemer finder ministeriet, at sådanne problemer kan undgås ved at give beskyttelsen af fotografiske billeder efter lovforslagets § 70 samme indhold som beskyttelsen af fotografiske værker efter lovforslagets § 1. Der synes ikke i almindelighed at være nogen grund til at give særlige regler for fotografier uden værkshøjde. Det foreslås derfor, at de bestemmelser, der gælder for fotografiske værker principielt finder tilsvarende anvendelse på fotografier uden værkshøjde, jf. nærmere bemærkningerne til § 70.

Der vil herefter i hovedsagen kun være to forskelle mellem de to former for beskyttelse:

- Fotografiske værker beskyttes i 50 år efter ophavsmandens død, jf. lovforslagets § 63, mens andre fotografier beskyttes i 50 år efter fremstillingen af det fotografiske billede, jf. lovforslagets § 70.
- Ophavsmanden til et fotografisk værk er den eller de personer, der yder en selvstændigt skabende eller kreativ indsats i forbindelse med fotografiets tilblivelse. Beskyttelsen efter § 70 om fotografiske billeder gælder kun for den, der fremstiller det fotografiske billede, hvilket svarer til den gældende fotografilov.

For at kunne anses som et fotografisk værk efter lovforslagets § 1, stk. 1, skal fotografiet være resultatet af en selvstændigt skabende indsats. Indholdet af det ophavsretlige værkshøjdekrav må for fotografier – som på andre områder inden for ophavsretten – fastlægges i retspraksis. De elementer, der kan have